

Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun kalatalousalueet

Korvaukset vesialueiden omistajille kalavesien maksullisten yleiskalastus- oikeuksien hyödyntämisestä sekä kalastusopastointiaan perustuvasta käytöstä vuonna 2024

PÄÄTÖS

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) myöntää valtion vuoden 2024 talousarvion momentilta 30.40.51 (Kalatalouden edistäminen) yhteensä **561 223 euroa** Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen toimintalueen kalatalousalueille jaettavaksi edelleen vesialueiden omistajille kalastuslain (379/2015) 82 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisina korvauksina.

Nyt myönnettävillä määrärahoilla korvataan vuonna 2024 kalastuslain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu viehekalastuksesta ja kalastuslain 18 §:ssä tarkoitettu kalastusopastoinnasta aiheutunutta kalastusrasitusta.

Kunkin kalatalousalueen saama euromäärä ilmenee tämän päätöksen liitteenä olevasta taulukosta (Liite 1).

PERUSTELUT

Maa- ja metsätalousministeriö on 12.2.2025 päivätyllä päätöksellään VN/1239/2025-MMM-2 myöntänyt ELY-keskuksille määrärahat kalastuslain 82 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisesti korvauksiin vesialueiden omistajille. Yhteensä määrärahoja myönnettiin kolmelle ELY-keskukselle 2 910 000 euroa.

Kalastuslain (379/2015) 82 §:n 1 momentin 4 kohdan määrärahalla korvataan vesialueen omistajalle haittaa, joka aiheutuu alueen käytöstä maksullisten yleiskalastusoikeuksien hyödyntämiseen (viehekalastusrasitus) ja kalastusopastointiaan. Korvausten jako vesialueen omistajille perustuu vesialueeseen kohdistuvaan viehekalastuksesta aiheutuvaan rasitukseen. Ministeriön asetuksessa (180/2021) asiaa on täsmennetty siten, että vesialueen omistajille maksettavia korvauksia jaettaessa jako perustuu viehekalastusrasitukseen, jonka Luonnonvarakeskus selvittää viiden vuoden välein kalastonhoitomaksurekisterissä oleville henkilöille lähetettävän tiedustelun avulla valtakunnallisesti, ELY-keskuksittain ja kalatalousalueittain. Asetuksen mukaan ELY-keskuksen tulee käyttää selvityksen tuloksia jakaessaan viehekalastusrasituksesta aiheutuneen korvauksen kalatalousalueille.

Viehekalastuksesta aiheutuva viehekalastusrasitus on selvitetty Luonnonvarakeskuksen "Viehekalastusta kalatalousalueilla"-tutkimuksella (Pellikka, Jani; Mikola, Jarmo; Husa, Miikka (2024). Viehekalastusta kalatalousalueilla: Selvitys. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 10/2024. Luonnonvarakeskus). Tutkimuksen taulukoissa 5–7 on esitetty viehekalastusrasitus kalatalousalueittain kunkin ELY-keskuksen alueella. *Luonnonvarakeskus*). Tutkimuksen taulukoissa 18–21

on esitetty viehekalastusrasitus kalatalousalueittain kunkin ELY-keskuksen alueella. Tutkimus on suunniteltu ja tehty siten, että se palvelee ELY-keskuksia varojen jaossa kalatalousalueille. ELY-keskusten toimialuerajojen ylittävien kalatalousalueiden osalta omistajakorvaukset jaetaan sen ELY-keskuksen toimesta, jonka alueella suurin osa kalatalousalueen vesipinta-alasta sijaitsee (kalastuslaki 32 §).

OHJE

Kalatalousalueiden tulee jakaa varat kalaveden omistajille ilman hakemusmenettelyä ja ilman korvausten saajille säilytettäviä kuluja. Korvauksia ei pidetä valtionavustuslaissa (688/2001) tarkoitettuna valtionavustuksena. Kalastuslain 83 §:n 2 momentin mukaan kalatalousalueet vastaavat jaon teknisestä toteuttamisesta vesialueen omistajille.

Kalatalousalueiden tulee huomioida, että korvauksia ei saa jakaa vesialueiden omistajille ennen kuin ELY-keskus on hyväksynyt kalatalousalueen ELY-keskukselle toimittaman ehdotuksen vuoden 2024 omistajakorvausten jakoperusteesta:

*Kalastuslain 83 §:n 2 momentin mukaan korvausten jako vesialueen omistajille perustuu vesialueeseen kohdistuvaan viehekalastuksesta aiheutuvaan rasitukseen, joka vahvistetaan käyttö- ja hoitosuunnitelmassa. Lain ja hallituksen esityksen mukaan, jos kalatalousalueella ei ole (ensimmäistä jakoa suoritettaessa tai muutoin) voimassa olevaa käyttö- ja hoitosuunnitelmaa, voi kalatalousalue tehdä erillisen esityksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle jaon perustana olevasta viehekalastusrasituksesta. Kalastuslain hallituksen esityksen mukaisesti jakoesityksen tulee olla selvitys siitä, millainen viehekalastusrasitus on eri osissa kalatalousaluetta. Rasitusta voidaan kuvata esimerkiksi suhdeluvuilla. **ELY-keskuksen hyväksytyä jakoehdotuksen itse jaon teknisestä suorittamisesta vastaa kalatalousalue.***

Kalastuslain 82 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja kalavesien yleiskalastusoikeuksien hyödyntämisestä sekä kalastusopastointaan perustuvasta käytöstä vesialueen omistajille maksettavia korvauksia ei osoiteta sellaisten vesialueiden omistajille, joiden omistamalla alueilla ei kalasteta kalastuslain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettujen yleiskalastusoikeuksien nojalla. Tällaisia alueita ovat kalastuslain 8 §:ssä tarkoitettu Suomen talousvyöhyke ja yleinen vesialue meressä ja kalastuslain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettut vaelluskalavesistöjen koski- ja virta-alueet sekä vesialueet, joilla kalastaminen on muun säännöksen nojalla kielletty.

Sellaisella vaelluskalavesistöjen koski- ja virta-alueella, jonne elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ei ole kalastuslain 64 §:n 3 momentin nojalla määritellyt rajoja tai jos rajojen määrittelyä ei ole tehty kyseisten koski- ja virta-alueiden kalastuslupaehdoissa, voidaan jatkaa nykyistä omistajakorvausten jakokäytäntöä.

Kalatalousalueiden tulee jakaa varat vesialueiden omistajille ilman hakemusmenettelyä ja ilman korvausten saajille säilytettäviä kuluja. Jos vesialueen omistajalle jaossa tuleva määrä on enintään 50 euroa, varoja ei jaeta omistajalle, vaan ne jäävät asianomaiselle kalatalousalueelle käytettäväksi kalakantojen hoitoon.

Omistajan on korvausten maksamista varten ilmoitettava kalatalousalueelle kalastuslain 84 §:n mukaiset tiedot. Mikäli palautus ylittää 50 euroa, mutta palautukseen oikeutetun vesialueen omistus- tai tilitiedot eivät ole kalatalousalueen

tiedossa, jäävät varat kalatalousalueen tilille tilittämättömiin varoihin. Kalastuslain 85 §:n mukaan korvaus ja sille maksettava korko vanhentuvat kolmen vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta lukien, jona korvausta koskeva kalatalousalueen päätös on tehty. Vanhentunut korvaussaatava siirtyy kalatalousalueen haltuun käytettäväksi 82 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin kustannuksiin.

Kalatalousalueen tulee päättää korvausvarojen jakamisesta vesialueen omistajille kalatalousalueen varsinaisessa kokouksessa. Kalatalousalueiden avuksi on tehty kalatalousalueiden tietojärjestelmä KALPA. Järjestelmän tarkoituksena on auttaa kalatalousalueita mm. omistajakorvausten jaossa. Mikäli korvausvarojen jaossa ei käytetä KALPA-järjestelmää, tulee ELY-keskuksen kirjaamoon toimittaa jaon jälkeen tiedoksi vesialuekohtaiset taulukot, mistä ilmenee korvausten saajat, viehekalastuksesta aiheutunut viehekalastusrasitus ja vesialueiden pinta-alatiedot sekä näiden jakoperusteiden mukaan määräytyneet lopulliset euromääräiset korvausosuudet. Lisäksi taulukosta on käytävä ilmi korvausosuuden lopullinen kohdentuminen (maksu omistajille, tuloutus 50 euron säännöllä tai valtakirjalla kalatalousalueelle tai siirto tilittämättömiin varoihin epäselvissä tapauksissa).

Kalatalousalueen kirjanpidossa kalatalousalueelle 50 euron säännöllä ja vesialueen omistajien valtakirjalla siirtämät voimassa olevan kalastuslain mukaiset omistajakorvauspalautukset esitetään varsinaisen toiminnan tuottona omilla tileillään. Tilinpäätöshetkellä kalatalousalueen tilillä olevat omistajakorvaukset tulee esittää taseessa omana alueränä kohdassa "muut velat". Muut velat voidaan esittää taseessa myös yhteissummana, jolloin tiedot kalatalousalueen tileillä olevista korvauksista ja valtionavuista eritellään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Lisää suosituksia kalatalousalueiden taloushallinnon järjestämiseen löytyy osoitteesta <https://ahven.net/kalatalousalueet/> (julkaisu "Suosituksia taloushallinnon järjestämiseen sekä toiminta- ja edistämismäärärahojen ja omistajakorvausten käsitteilyyn kalatalousalueiden taloushallinnossa", Kalatalouden keskusliitto 2019).

MAKSATUS KEHA-keskus maksaa edellä mainitun suuruiset määrärahat kalatalousalueiden tileille päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

TÄYTÄNTÖÖNPANO ELY-keskus määrää kalastuslain 124 §:n perusteella, että tätä päätöstä on mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta noudatettava.

Päätöksen tarkoituksen toteuttamisen kannalta on välttämätöntä, että se on täytäntöönpanokelpoinen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Mahdollinen muutoksenhaku vaikeuttaa kohtuuttomasti kalastusoikeuden haltijoiden ja vesialueen omistajien suunniteltujen toimien, kuten kalavesien hoidon, kalastuksenvalvonnan ja kunnostustöiden toteutumisen, jos päätöksen mukaisien korvausten saaminen viivästyy.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET Kalastuslain (379/2015) 32 §, 82 §, 83 § ja 124 §
Maa- ja metsätalousministeriön asetus 5.3.2021 (180/2021)

Maa- ja metsätalousministeriön päätös 12.2.2025 (VN/1239/2025-MMM-2)

MUUTOKSEN-
HAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on liitteenä.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja antaa kalatalousasiantuntija Jarmo Tuukkanen, puh. 0295 037 187, s-posti jarmo.tuukkanen@ely-keskus.fi

ASIAKIRJAN
HYVÄKSYNTÄ

Tämä päätös on esitelty ja ratkaistu viraston sähköisessä asianhallinta-järjestelmässä. Asian on esitellyt Lapin ELY-keskuksen kalatalousasiantuntija Jarmo Tuukkanen ja ratkaissut kalatalouspäällikkö Jermi Tertsunen.

LIITE

Liite 1, jakotaulukko
Valitusosoitus Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen

JAKELU

Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun kalatalousalueet

Liite 1, Lapin ELY-keskuksen alueen (kalatalousyksikön) kalatalousalueiden (KTA) viehekalastuspäivät ja osuudet niiden yhteenlasketuista viehekalastuspäivistä (LUKE, Viehekalastusta kalatalousalueilla, selvitys 10/2024).

	Kalatalousalue	Viehekalasturasitus (päiviä)	Osuus Lapin ELY:n päivistä %	Korvaus €
92	Iijoki KTA	44 573	6,09	34 163
93	Koillismaa KTA	64 759	8,84	49 635
94	Kiiminkijoki KTA	16 287	2,22	12 483
95	Oulujoen ja merialueen KTA	68 825	9,40	52 751
96	Oulujärvi KTA	45 967	6,28	35 231
97	Emäjoen KTA	18 349	2,51	14 063
98	Suomussalmen KTA	22 954	3,14	17 593
99	Sotkamo KTA	23 645	3,23	18 123
100	Kuhmon KTA	25 434	3,47	19 494
101	Siikajoen KTA	16 018	2,19	12 277
102	Pyhäjoen KTA	7 414	1,01	5 682
103	Kalajoen KTA	16 324	2,23	12 512
104	Inarin KTA	81 727	11,16	62 640
105	Tornio-Muonionjoen ja rannikon KTA	66 405	9,07	50 896
106	Keski-Kemijoen KTA	24 907	3,40	19 090
107	Ala-Kemijoen ja Perämeren KTA	31 511	4,30	24 152
108	Ylikemin KTA	27 188	3,71	20 838
109	Ounasjoen KTA	14 313	1,96	10 970
110	Sodankylän KTA	15 898	2,17	12 185
111	Lokka-Porttipahta KTA	5 185	0,71	3 974
112	Simojoen ja Kuivaniemen KTA	10 564	1,44	8 097
113	Suolijärven KTA	5 464	0,75	4 188
114	Tenon KTA	8 820	1,21	6 760
115	Enontekiön KTA	36 954	5,05	28 323
116	Tengeliönjoen KTA	10 021	1,37	7 681
117	Raudanjoen KTA	6 376	0,87	4 887
118	Pyhäjärven KTA	16 355	2,23	12 535
	Yhteensä	732 237	100	561223

Tämä asiakirja LAPELY/1137/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/1137/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Tuukkanen Jarmo 13.03.2025 09:53

Tertsunen Jermi 13.03.2025 11:41